

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Opolu

LOP.410.005.02.2016
P/16/099

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Opolu
ul. Krakowska 28, 45-075 Opole
T +48 77 449 70 00, F +48 77 449 70 44
lop@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/16/099 – Bezpieczeństwo i higiena nauczania w szkołach publicznych
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu
Kontroler	Jarosław Pałęga, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOP/7/2016 z dnia 13 kwietnia 2016 r. (dowód: akta kontroli str. 1)
Jednostka kontrolowana	Publiczna Szkoła Podstawowa nr 3, ul. Morcinka 2, 49-200 Grodków ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Katarzyna Telęga-Romian, Dyrektor (dowód: akta kontroli str. 3-4)

II. Ocena kontrolowanej działalności²

Ocena ogólna

Do czasu zakończenia kontroli, w roku szkolnym 2015/2016, w Szkole w ograniczonym zakresie zapewniono bezpieczne i higieniczne warunki pracy uczniów. Wprawdzie Dyrektor wypełniła obowiązek przeprowadzenia corocznych kontroli warunków pobytu uczniów w Szkole oraz określiła kierunki ich poprawy, to jednak kontrola wykazała w tym zakresie występowanie nieprawidłowości. Plany zajęć dydaktyczno-wychowawczych nie uwzględniały potrzeby równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia, jak również stwierdzono przypadki łączenia przedmiotów wymagających zwiększonej koncentracji w dwugodzinne bloki i lokowanie tych przedmiotów na ostatnich godzinach lekcyjnych. W przypadku jednego z udostępnionych uczniom komputera podłączanego do internetu, stwierdzono nieskuteczne jego zabezpieczenie przed dostępem do treści niepożądanych, mogących stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju. Pomimo, iż teren i budynek Szkoły w większości spełniały wymogi bezpieczeństwa określone w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach³, to jednak stwierdzono nierówności i ubytki nawierzchni placu przed głównym wejściem oraz placu i schodów sąsiadujących z terenem boisk sportowych. W Szkole zapewniono uczniom możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych oraz korzystania z biblioteki, świetlicy, szatni, gabinetu profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej, a wszyscy nauczyciele zostali przeszkoleni w zakresie udzielania pierwszej pomocy. Jakkolwiek w Szkole podejmowano działania na rzecz lekkich

¹ Dalej: Szkoła.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

³ Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 ze zm., dalej: rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny.

tornistrów, to jednak nie wyeliminowały one przypadków nadmiernej ich wagi, bowiem u 40,8% zbadanych uczniów ciężar tornistrów przekraczał 10% masy ich ciała, w tym u 6,3% o ponad 15%. Prawidłowo zorganizowano warunki pobytu uczniów klas 1-3. Kontrola przeprowadzona przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Brzegu⁴ na zlecenie NIK wykazała, iż część uczniów korzystała z mebli niedostosowanych do ich wzrostu oraz wskazała na nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarnego ścian i sufitów kuchni oraz sali gimnastycznej, brak wentylacji grawitacyjnej w WC dla dziewcząt oraz niesprawną wentylację w dużej sali gimnastycznej.

NIK pozytywnie ocenia działania podjęte w trakcie kontroli, mające na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości, w tym m.in. wyposażenie pokoju nauczycielskiego w apteczkę ze środkami pierwszej pomocy, skuteczne zabezpieczenie wszystkich komputerów przed dostępem uczniów do treści niepożądanych oraz uzupełnienie rejestru wypadków o numer oddziału, do którego uczęszczał poszkodowany uczeń.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Organizacja pracy uczniów

Opis stanu faktycznego

1. Według stanu na dzień 30 września 2015 r. do Szkoły uczęszczało 622 uczniów przypisanych do 27 oddziałów, z tego 12 uczniów zamieszkałych poza obwodem Szkoły. Liczba uczniów w klasach pierwszych wynosiła od 20 do 25, w klasach drugich od 19 do 25, co było zgodne z art. 61 ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty⁵, a w klasach trzecich liczba uczniów wynosiła od 22 do 26⁶. Liczebność klas czwartych wynosiła od 20 do 26, klas piątych od 22 do 27, a klas szóstych wahała się od 22 do 28 uczniów.

(dowód: akta kontroli str. 5-6)

2. Do dnia kontroli NIK w roku szkolnym 2015/2016 obowiązywały cztery plany zajęć dydaktyczno-wychowawczych⁷. Analiza planów zajęć 22 oddziałów wykazała, że za wyjątkiem trzech oddziałów⁸ zajęcia w poszczególnych dniach tygodnia uwzględniały podobną liczbę godzin lekcyjnych, a za wyjątkiem dziewięciu oddziałów⁹ zajęcia rozpoczynały się o stałej porze tj. różnica nie przekraczała jednej godziny. Ponadto w planach tych występowały dni, w których kumulowane były przedmioty wymagające zwiększonej pracy statycznej i koncentracji¹⁰ oraz łączono je w dwugodzinne bloki, jak również lokowano te przedmioty po piątej godzinie lekcyjnej, co szczegółowo opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego.

(dowód: akta kontroli str. 8-11)

Najkrótsza zaplanowana przerwa między zajęciami trwała pięć minut (po siódmej, ósmej i dziewiątej godzinie lekcyjnej), a najdłuższa 20 minut (po piątej lekcji dla klas od pierwszej do trzeciej oraz po szóstej lekcji dla klas od czwartej do szóstej).

⁴ Dalej: PPIS.

⁵ Dz. U. z 2015 r. poz. 2156 ze zm.

⁶ Przepisy art. 61 ust. 3 ustawy o systemie oświaty, dotyczące liczebności oddziałów, stosuje się do uczniów w oddziale w klasie III publicznej szkoły podstawowej od roku szkolnego 2016/2017, zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 2013 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1265 ze zm.).

⁷ Do 16 października 2015 r., od 19 października 2015 r. do 29 stycznia 2016 r., od 14 lutego 2016 r. do 18 marca 2016 r. oraz od 21 marca 2016 r. Dopuszczalność zwiększenia liczby uczniów w oddziale klas trzecich przewiduje przepis art. 61 ust. 3c ustawy o systemie oświaty.

⁸ Klasa 4b, 5b i 6a.

⁹ Klasa 1g, 2f, 4a, 4c, 5b, 5d, 6a, 6b, 6c.

¹⁰ Matematyka, przyroda.

W przypadku pięciu oddziałów¹¹ długość przerwy po zajęciach wychowania fizycznego, wynosiła pięć minut w sytuacji, gdy zajęcia te odbywały się w środku dnia.

(dowód: akta kontroli str. 12)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, iż przerwa międzylekcyjna powinna umożliwić uczniom krótki odpoczynek, załatwienie potrzeb fizjologicznych oraz przejście z klasy do klasy, a także zachowanie higieny osobistej po zajęciach wychowania fizycznego. Może to być znacznie utrudnione w przypadku przerwy pięciominutowej, dlatego też zasadnym powinno być wprowadzenie przerw długości co najmniej 10 minut.

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Organizacja pracy uczniów była nie w pełni zgodna z zasadami higieny nauczania, gdyż plany zajęć edukacyjno-wychowawczych w przypadku 16 oddziałów (72,7% zbadanych) nie uwzględniały potrzeby równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia, co naruszało wymogi wynikające z § 4 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny, i tak:

- w przypadku 9¹² z 22 objętych badaniem oddziałów (40,9%) zajęcia nie rozpoczynały się o stałej porze, a w przypadku trzech¹³ oddziałów (13,6%) w planach zajęć występowały dni, w których liczba godzin lekcyjnych była o dwie lub trzy mniejsza niż w dniu o najwyższej liczbie lekcji;

- w planach zajęć 5¹⁴ oddziałów klas 4-6 (50%) jednego dnia tygodnia planowano wyłącznie przedmioty tzw. „lekkie”, a kumulowano innego dnia przedmioty wymagające długotrwałej koncentracji.

Dodatkowo w przypadku 7 oddziałów klas 4-6 (70%) naruszono zasadę wynikającą z § 10 ust. 3 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół¹⁵ w związku z § 2 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny, bowiem w przypadku dwóch klas¹⁶ przedmioty wymagające zwiększonej koncentracji występowały po piątej godzinie lekcyjnej, a w przypadku sześciu oddziałów¹⁷ łączono je w dwugodzinne bloki.

(dowód: akta kontroli str. 8-11)

Dyrektor wyjaśniła: *Uczniowie klasy 4b, 5b, 6a tylko w jednym dniu tygodnia są nierównomiernie obciążeni zajęciami (różnica w liczbie godzin wynosi dwie godziny), gdyż spowodowane to jest zbyt małą ilością sal lekcyjnych i klasa 4b w czwartek rozpoczyna lekcje od II zmiany, czyli godziny 10.15 i gdyby dzieci miały w tym dniu więcej lekcji, kończyłyby zbyt późno swoje zajęcia. W klasach 1-3 zajęcia lekcyjne nie rozpoczynają się o stałej porze, gdyż wynika to z dwuzmianowości. Dwuzmianowość w klasach 1-3 spowodowana jest ograniczeniami lokalowymi placówki. Ponadto zmienne w skali tygodnia godziny rozpoczynania zajęć w klasach 1-3, to również prośby rodziców, aby dzieci mogły korzystać z różnych dodatkowych zajęć popołudniowych (w szkole jak i poza szkołą), które umożliwiają im rozwój osobowy. W klasach 4d, 5a, 5c zajęcia lekcyjne odbywają się o stałej porze z wyjątkiem jednego dnia w tygodniu, gdzie rozpoczynają się później. Takie ułożenie*

¹¹ Klasa 1d, 1f, 2c, 2d, 3a.

¹² 1a, 1c, 1e, 2a, 2b, 2e, 3a, 3b, 3c,.

¹³ 4b, 5b, 6a.

¹⁴ 4a, 4b, 5a, 5c, 5d.

¹⁵ Dz. U. Nr 61, poz. 624 ze zm.

¹⁶ 6a, 6c.

¹⁷ 4b, 4c, 5b, 5c, 5d, 6c.

planu wynika z braku sal lekcyjnych, które najbardziej obciążone są na trzeciej i czwartej lekcji. Natomiast dodatkowo w klasie 4b zajęcia lekcyjne dwa razy w tygodniu odbywają się o zmiennej porze, gdyż klasa ta ma jednocześnie dwie grupy językowe: angielski i niemiecki łączony w klasę 4c i muszą być ustawiane na planie równocześnie w jednym bloku 4bc. W tym dniu klasa 4c ma języki na trzeciej i czwartej lekcji, to dlatego klasa 4b też musi mieć takie samo ustawienie, a wcześniej nie można było dołożyć klasie 4b innych lekcji, gdyż byłyby przeciążone ilością godzin. Dodatkowo Dyrektor wyjaśniła: W planach 4-6 w niektóre dni tygodnia występują dni kumulacji przedmiotów, tj. matematyki i przyrody, gdyż wynika to z realizacji siatki tygodniowej godzin przeznaczonych na dany oddział (...). Ponadto przedmiot przyroda nie wymaga od ucznia tak dużej koncentracji uwagi, jak matematyka i dlatego przyroda ustawiona jest w planie po matematyce. Na przyrodzie dzieci realizują dużo ćwiczeń praktycznych, obserwacyjnych i pracę z mapą, co wymaga od nich innego rodzaju aktywności.

(dowód: akta kontroli str. 170-171, 176)

Uwagi dotyczące badanej działalności

NIK zwraca uwagę, że biorąc pod uwagę biologiczny rytm dzieci i młodzieży zasadne jest rozpoczynanie zajęć o stałych porach, również w przypadku systemu dwuzmianowego¹⁸.

Odnosnie zajęć z przyrody, NIK wskazuje, że zgodnie z Załącznikiem Nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół¹⁹ cele ogólne w ramach przedmiotu przyroda obejmują m.in.: stawianie hipotez na temat zjawisk i procesów zachodzących w przyrodzie i ich weryfikacja²⁰, a także obserwacje, pomiary, doświadczenia²¹. Treści nauczania w trakcie tych zajęć wymagają od uczniów podejścia analitycznego, gdyż zgodnie z ww. załącznikiem na zajęciach przyrody uczeń powinien np. zbudować, na podstawie instrukcji prosty wiatromierz i wykorzystywać go w prowadzeniu obserwacji, budować prosty obwód elektryczny i wykorzystywać go do sprawdzania przewodzenia prądu elektrycznego przez różne ciała (substancje), badać doświadczalnie siłę tarcia i oporu powietrza oraz wody, określać czynniki, od których te siły zależą. Realizacja tak sformułowanych celów wymaga od uczniów zwiększonej koncentracji.

Ocena cząstkowa

W Szkole nie wszystkim uczniom zorganizowano pracę zgodnie z zasadami higieny procesu nauczania. Większość planów zajęć dydaktyczno-wychowawczych nie uwzględniała stałej pory rozpoczynania zajęć oraz potrzeby równomiernego obciążenia uczniów zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia. Stwierdzono również przypadki lokowania przedmiotów wymagających zwiększonej koncentracji po piątej godzinie lekcyjnej oraz łączenie ich w dwugodzinne bloki.

¹⁸ Stanowisko takie zajmuje m.in. Główny Inspektorat Sanitarny w „Poradniku do oceny higieny procesu nauczania – uczenia się w szkole podstawowej”.

¹⁹ Dz.U. z 2012 r., poz. 977 ze zm., dalej rozporządzenie w sprawie podstawy programowej.

²⁰ Uczeń powinien przewidywać przebieg niektórych zdarzeń i procesów przyrodniczych, wyjaśniać proste zależności między zjawiskami, przeprowadzać obserwacje i doświadczenia według instrukcji, rejestrować ich wyniki w różnej formie oraz je objaśniać, używając prawidłowej terminologii.

²¹ Korzystanie z różnych źródeł informacji (własne obserwacje, badania, doświadczenia, teksty, mapy, tabele, fotografie, filmy), wykonywanie pomiarów i korzystanie z instrukcji (słownej, tekstowej i graficznej), dokumentowanie i prezentowanie wyników obserwacji i doświadczeń, stosowanie technologii informacyjno-komunikacyjnych.

2. Zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu uczniów w szkole

Opis stanu faktycznego

1. Stosownie do wymogu wynikającego z art. 67 ust. 1 pkt 2 ustawy o systemie oświaty, w Szkole zapewniono wszystkim uczniom możliwość korzystania z biblioteki, we wszystkie dni tygodnia w godzinach od 8:00 do 15:00. Uczniowie mieli również możliwość skorzystania ze świetlicy w godzinach od 6:45 do 15:45, czym wypełniono obowiązek zawarty w art. 67 ust. 1 pkt 3 tej ustawy. Na podstawie protokołów z posiedzeń rady rodziców oraz rejestru skarg i wniosków ustalono, iż rodzice nie zgłaszali wniosków dotyczących zmiany godzin funkcjonowania świetlicy.

(dowód: akta kontroli str. 155)

Szkoła zapewniła uczniom, zgodnie z art. 67 ust. 1 pkt 5 ustawy o systemie oświaty, możliwość korzystania z urządzeń sportowych i rekreacyjnych, na które składały się dwie sale gimnastyczne, boisko do gry w piłkę nożną oraz boisko wielofunkcyjne.

(dowód: akta kontroli str. 13-15, 155)

Przeprowadzone w dniu 20 maja 2016 r. oględziny sal gimnastycznych i boisk wykazały m.in. że:

- powierzchnia boisk była równa, co wypełniało wymóg § 7 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny,
- bramki i kosze do gry były zamocowane na stałe, co było zgodne z § 31 ust. 4 ww. rozporządzenia,
- w miejscach wyznaczonych do uprawiania ćwiczeń fizycznych, gier i zabaw umieszczono tablice informacyjne określające zasady bezpiecznego użytkowania urządzeń i sprzętu sportowego, co było wymagane przepisem § 31 ust. 6 ww. rozporządzenia (zgodnie z przyjętymi zasadami zajęcia wychowania fizycznego prowadzone na boiskach mogły odbywać się wyłącznie pod nadzorem nauczyciela).

(dowód: akta kontroli str. 155, 161-162, 167-168)

2. W wyniku kontroli stwierdzono, że stan nawierzchni placu przed głównym wejściem, nawierzchni i schodów prowadzących do boisk sportowych oraz brak zabezpieczeń szlaków komunikacyjnych wychodzących poza teren Szkoły naruszał wymogi rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny, co szczegółowo opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego. Stan pozostałych poddanych oględzinom elementów nie budził zastrzeżeń NIK, stwierdzono bowiem, iż: a/ plan ewakuacji szkoły umieszczony był w widocznym miejscu, w sposób zapewniający łatwy do niego dostęp, a drogi ewakuacyjne oznaczono w sposób wyraźny i trwałe, co było zgodne z § 5 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny; b/ teren Szkoły był ogrodzony, czym wypełniono wymóg określony w § 7 ust. 1 ww. rozporządzenia; c/ zapewniono właściwe jego oświetlenie, a otwory kanalizacyjne studzienki i inne zagłębienia zakryto odpowiednimi pokrywami (§ 7 ust. 2 i 3 ww. rozporządzenia); d/ miejsca pracy oraz pomieszczenia, do których był wzbroniony dostęp osobom nieuprawnionym, były odpowiednio oznakowane i zabezpieczone przed swobodnym do nich dostępem (§ 15 ww. rozporządzenia); e/ schody wyposażone były w balustrady zabezpieczone przed zsuwaniem się po nich, stopnie nie były śliskie, a także zabezpieczono otwartą przestrzeń między biegami schodów (§ 16 ww. rozporządzenia).

(dowód: akta kontroli str. 155-156)

3. W pomieszczeniach sanitarnohigienicznych zapewniona była ciepła i zimna bieżąca woda oraz środki higieny osobistej, co wypełniało wymóg określony w § 8 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny.

(dowód: akta kontroli str. 155-156)

4. Meble stanowiące wyposażenie sal lekcyjnych, w przypadku 416 (87%) uczniów objętych badaniem²², dostosowane były do wymogów ergonomii. Wyposażenie to posiadało odpowiednie atesty i certyfikaty, zgodnie z wymogiem określonym w § 9 ust. 3 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny.

(dowód: akta kontroli str. 134)

5. Powierzchnia 11 sal lekcyjnych, z których korzystały klasy I-III wynosiła 49,45 m², a pozostałych 10 sal, z których korzystały klasy IV-VI, miała powierzchnię 48,56 m². W przypadku sześciu oddziałów²³, w których liczba uczniów wynosiła od 26 do 28, powierzchnia przypadająca na jednego ucznia była mniejsza niż 2m² (w przypadku najliczniejszego oddziału na jednego ucznia przypadało 1,73m²).

(dowód: akta kontroli str. 5-6, 16)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zauważa, że powierzchnie pomieszczeń pracy dla uczniów powinny zapewniać spełnienie warunków bezpieczeństwa i higieny pracy z uwzględnieniem wieku uczniów, rodzaju prowadzonych zajęć oraz czasu przebywania w tych pomieszczeniach. W ocenie Najwyższej Izby Kontroli nadmierne zagęszczenie uczniów w poszczególnych klasach może mieć negatywny wpływ na efektywność ich pracy umysłowej.

Opis stanu
faktycznego

6. Zgodnie z art. 67a ust. 1 ustawy o systemie oświaty, w Szkole zorganizowano stołówkę, w której spożywane były gorące posiłki przygotowane w szkolnej kuchni. Podczas przeprowadzonej przez PPIS (na zlecenie NIK) kontroli stanu sanitarnego kuchni stwierdzono m.in. iż stan sanitarno-higieniczny naczyń stołowych, naczyń kuchennych oraz wyposażenia zakładu był prawidłowy, nie upłynął termin przydatności do spożycia stosowanych do produkcji artykułów spożywczych, umywalki do mycia rąk były zaopatrzone w środki do mycia rąk i higienicznego ich suszenia, zapewniono wentylację mechaniczną i grawitacyjną, a pracownicy posiadali aktualne badania przeprowadzone do celów sanitarno-epidemiologicznych. Zastrzeżenia PPIS dotyczyły natomiast stanu sanitarno-technicznego ścian w magazynie warzyw oraz sufitu w kuchni, co szczegółowo opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego.

(dowód: akta kontroli str. 145-154)

7. W zakresie stanu sanitarnego pozostałych pomieszczeń Szkoły, kontrola PPIS wykazała m.in., prawidłowe oświetlenie i temperaturę w pomieszczeniach, pełną sprawność urządzeń sanitarnych (utrzymanych czysto), zachowanie standardów dostępności do urządzeń, dobry stan sanitarno-techniczny ścian, sufitów, podłóg, posadzek, stolarki okiennej i drzwiowej pomieszczeń (za wyjątkiem ścian w dużej sali gimnastycznej, co opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego).

(dowód: akta kontroli str.131-144)

8. Sale lekcyjne uczniów klas I-III zorganizowano w sposób odpowiedni dla ich wieku, tj. zgodnie z zasadami dotyczącymi zalecanych warunków i sposobów realizacji edukacji wczesnoszkolnej (załącznik nr 2 do rozporządzenia w sprawie podstawy programowej). W salach tych wydzielono część edukacyjną (wyposażoną w ławki i krzesła) i rekreacyjną (dywan oraz zabawki i pomoce naukowe). W bezpośrednim sąsiedztwie tych sal znajdowały się toalety.

(dowód: akta kontroli str. 165-166)

²² Badaniem objęto 478 uczniów.

²³ 3b, 4b, 5d i 6b – 26 uczniów, 5b – 27 uczniów, 6c – 28 uczniów.

9. Szkoła zorganizowała szatnię z możliwością pozostawienia odzieży wierzchniej i obuwia na zmianę odrębnie dla uczniów klas od pierwszej do trzeciej i klas od czwartej do szóstej. Każdy oddział posiadał osobne, odpowiednio opisane wieszaki na odzież z półkami na obuwiu zmienne.

(dowód: akta kontroli str. 166)

10. Uczniowie mieli możliwość bezpłatnego pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych w wyznaczonych zamykanych szafach i szufladach, znajdujących się w każdej sali lekcyjnej. Dostęp do nich był jednakowy dla wszystkich uczniów. Powyższe wypełniało dyspozycję § 4a rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny.

(dowód: akta kontroli str. 165)

11. W Szkole podejmowane były działania na rzecz lekkich tornistrów. Od roku szkolnego 2014/2015 Szkoła uczestniczyła w *Programie Przeciwdziałania Wadom Postawy Ciała u Dzieci i Młodzieży w Województwie Opolskim*, którego głównym celem jest zmniejszenie liczby dzieci z zaburzeniami w postawie ciała, ograniczanie i likwidowanie czynników ryzyka, które mają wpływ na powstawanie zaburzeń w postawie ciała dzieci oraz zwiększanie aktywności ruchowej uczniów. W ramach ww. programu, we wszystkich oddziałach szkoły, dokonywane były comiesięczne pomiary wagi tornistrów/plecaków uczniów oraz wagi uczniów. W roku szkolnym pomiarów dokonywano od miesiąca listopada. Zgodnie ze sprawozdaniem za rok szkolny 2014/2015 średnia waga tornistrów spadła z 3,57 kg w miesiącu grudniu 2014 r. do 3,16 kg w miesiącu kwietniu 2015 r. Przeprowadzane były również działania edukacyjne w zakresie wagi tornistrów/plecaków wśród uczniów i rodziców. Dodatkowo uczniom klas czwartych zapewniono dostęp do e-booków z języka polskiego, historii i przyrody.

(dowód: akta kontroli str. 17-70)

Przeprowadzona na zlecenie NIK kontrola PPIS w zakresie oceny obciążenia 478 uczniów ciężarem tornistrów/plecaków wykazała, iż 283 z nich (59,2%) posiadała tornistry o wadze do 10% masy ciała, 165 uczniów (34,5%) do 15% masy ciała, a 30 uczniów (6,3%) powyżej 15% masy ciała.

(dowód: akta kontroli str. 134)

Dyrektor wyjaśniła, iż *od września 2014 r. szkoła uczestniczy w Programie przeciwdziałania wadom postawy ciała u dzieci i młodzieży województwa opolskiego. W ramach tego programu podejmujemy szereg działań dotyczących ciężaru tornistrów. Prowadzimy działania dla dzieci i rodziców. Raz w miesiącu ważymy tornistry wszystkich uczniów w szkole. Zwracamy uwagę rodzicom, aby tornistry, które kupują dzieciom były lekkie. W każdej sali lekcyjnej wydzielone są szafki, w których dzieci mają możliwość pozostawienia książek. Uczniowie klas czwartych zostali wyposażeni w e-booki do j. polskiego, historii oraz przyrody. Nasze działania w znaczącym stopniu wpłynęły na zmniejszenie wagi tornistrów. Powyższe działania dowodzą, że ciężar tornistrów jest dla nas bardzo istotny. Nie potrafię wyjaśnić dlaczego w przypadku 6,3% badanych uczniów masa ich plecaków przekroczyła 15 % masy ciała. Jednocześnie informuję, że w dalszym ciągu szkoła będzie prowadzić działania ograniczające masę tornistrów, takie jak wymienione powyżej. Dodatkowo w przyszłym roku szkolnym klasy piąte zostaną wyposażone w e-booki.*

(dowód: akta kontroli str. 172)

12. Szkoła zapewniła uczniom dostęp do internetu łącznie na 36 stanowiskach komputerowych, w tym na 32 umieszczonych w dwóch pracowniach oraz 4 w bibliotece szkolnej. Na 35 komputerach, spośród ww. 36, zainstalowane było oprogramowanie uniemożliwiające dostęp uczniom do treści mogących stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju²⁴, które skutecznie blokowało dostęp do takich treści.

(dowód: akta kontroli str. 71, 123-125)

13. W Szkole zapewniono uczniom możliwość korzystania z gabinetu profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej we wszystkie dni tygodnia (w godzinach od 9:15-14:35). Dodatkowo wszyscy nauczyciele zostali przeszkoleni w zakresie udzielania pierwszej pomocy. Zakres szkoleń obejmował udzielanie pierwszej pomocy przedmedycznej w wymiarze 16 godzin lekcyjnych. Przeprowadzone w dniu 14 kwietnia 2016 r. oględziny wykazały, iż w pomieszczeniach nauczycieli wychowania fizycznego, kuchni oraz pomieszczeniu osób utrzymujących czystość w Szkole²⁵ znajdowały się apteczki wyposażone w zdatne do użytku środki pierwszej pomocy oraz instrukcje udzielania pierwszej pomocy. Apteczki nie umieszczono natomiast w pokoju nauczycielskim, co szczegółowo opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego.

(dowód: akta kontroli str. 72-115, 126-129, 155)

14. Do dnia kontroli NIK, w roku szkolnym 2015/2016 na terenie Szkoły 12 zdarzeń zakwalifikowano jako wypadki. Na podstawie przedłożonej dokumentacji stwierdzono, iż poszkodowanym zapewniono opiekę i udzielono pierwszej pomocy przedmedycznej, co było zgodne z wymogami § 40 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny. Poza brakiem wskazania w rejestrze wypadków oddziału, do którego uczęszczał poszkodowany uczeń, dokumentacja powypadkowa była prowadzona prawidłowo, tj. zgodnie z § 45-50 i załącznikami nr 1 i 2 do ww. rozporządzenia. Wywiązywano się również z obowiązków dotyczących powiadomień, o których mowa w § 41 tego rozporządzenia. Wobec poszkodowanych stosowano środki zapobiegawcze w formie przypomnienia podstawowych zasad bezpieczeństwa.

(dowód: akta kontroli str. 116-122)

15. Dyrektor Szkoły przeprowadził kontrolę zapewniania bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów należących do szkoły oraz określał kierunki ich poprawy. Z przeprowadzonej kontroli sporządzono protokół i przekazano go organowi prowadzącemu. Powyższe wypełniało obowiązki określone w § 3 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny.

(dowód: akta kontroli str. 179-184)

W dniu 20 listopada 2015 r. PPIS przeprowadził kontrolę w zakresie oceny stanu sanitarno-higienicznego Szkoły, w wyniku której nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości. Dodatkowo w dniu 9 grudnia 2015 r. PPIS przeprowadził kontrolę sprawdzającą wykonanie obowiązku opracowania i wdrożenia procedur w oparciu o zasady systemu HACCP²⁶. W wyniku ww. kontroli stwierdzono, iż Szkoła wdrożyła wymagane procedury.

(dowód: akta kontroli str. 185-192)

²⁴ *Opiekun ucznia w internecie*, wersja 2.0.0.595

²⁵ W Szkole nie zorganizowano pracowni i warsztatów.

²⁶ Wynikające z decyzji nr HZ/BCh-43331-25-1/14 z dnia 19 listopada 2014 r.

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W myśl § 7 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny, na terenie szkoły zapewnia się równą nawierzchnię dróg, przejść i boisk.

W wyniku przeprowadzonych w dniu 20 maja 2016 r. oględzin stwierdzono liczne ubytki, pęknięcia oraz nierówności placu znajdującego się przed głównym wejściem do Szkoły oraz nawierzchni i schodów znajdujących się pomiędzy budynkiem szkolnym a kompleksem boisk sportowych. Również przeprowadzona na zlecenie NIK kontrola PPIS wykazała niewłaściwy stan nawierzchni placu i schodów usytuowanych pomiędzy budynkiem nowego skrzydła Szkoły, a kompleksem boisk sportowych.

(dowód: akta kontroli str. 155-160)

Dyrektor wyjaśniła: *Nawierzchnia placu oraz schodów usytuowanych pomiędzy wejściem nowego skrzydła szkoły, a kompleksem boisk sportowych oraz nawierzchnia placu przed wejściem głównym jest dużym obszarem. Jej wymiana wymaga znacznych nakładów finansowych. Organ prowadzący szkołę był informowany przez poprzedniego dyrektora o konieczności wybrukowania podwórka szkolnego. Również w marcu 2015 r. została o tym fakcie poinformowana Komisja Oświaty i Opieki Społecznej, która sprawdzała stan szkół w gminie. Szkoła nie dysponuje środkami umożliwiającymi wymianę nawierzchni, co nie oznacza naszej beczynności. W tym zakresie wyrównaliśmy największe ubytki na podwórku pomiędzy starym a nowym skrzydłem szkoły. Na bieżąco uzupełniamy największe ubytki w nawierzchni. W budżecie szkoły na rok 2017 zaplanują środki na naprawę części nawierzchni. Wstępny termin wykonania prac to 31 sierpnia 2017 r.*

(dowód: akta kontroli str. 171-172)

Burmistrz Grodkowa wyjaśnił: *Według założonego planu przyjęto strategię realizacji pilnych, nieodzownych, gwarantujących bezpieczeństwo uczniom oraz przebywającym osobom, remontów w 11 placówkach (PP Wierzbnik, PP Kopice, PP Nr 2 w Grodkowie, PSP Nr 3 w Grodkowie, PSP Lipowa, PSP Kopice, PSP Kolnica, PSP Gnojna, PZS Jędrzejów, GP Nr 1 w Grodkowie, GP Nr 2 w Grodkowie), dla których gmina jest organem prowadzącym, obejmujących opieką - usługą edukacyjną grupę 2 124 uczniów oraz 197 nauczycieli i 125 pracowników obsługi. Ponadto gmina w ramach swoich zadań realizuje dowozy we własnym zakresie dla około 1 tys. uczniów dziennie, co wymaga ponoszenia znacznych nakładów na utrzymanie, wymianę środków transportu, co jest uwzględnione w budżecie. W ramach przyjętego planu realizowane są w bieżącej działalności zadania inwestycyjno-remontowe. (...) PSP Nr 3 w Grodkowie - tj. placówka, w której przeprowadzono kontrolę, w okresie ostatnich trzech lat przeszła gruntowny remont. Dokonano modernizacji całości obiektu wraz z wymianą wszystkich instalacji oraz termomodernizacją. Ponadto w miejsce wysłużonego terenu sportowego wybudowano nawy kompleks sportowy, poprawiając tym samym zdecydowanie zarówno bezpieczeństwo, jak i warunki. Zakres prac był ograniczony z uwagi na możliwości finansowe gminy (45,3% swego budżetu gmina przeznacza na zadania oświatowe). Niemniej jednak w międzyczasie dostrzegając problem nawierzchni podwórza, trybem gospodarczym przeprowadziliśmy bieżące prace remontowe, ponadto wykonaliśmy dokumentację techniczną na wykonanie prac w zakresie modernizacji otoczenia obiektu. Koszt zadania to kwota ponad 1 mln zł. Dodatkowo w chwili obecnej, w związku ze zmianą przepisów oświatowych zmuszeni byliśmy opracować dokumentację umożliwiającą nam tworzenie zespołów szkolno-przedszkolnych w 6-ciu placówkach naszej gminy, a co za tym idzie musimy przeznaczyć około 200 tys. zł. na wykonanie prac związanych z dostosowaniem*

obiektów do norm i wymogów prawa. Aktualnie widząc potrzeby w zakresie poprawy warunków pracy jak i bezpieczeństwa, zabezpieczono w budżecie gminy kwotę 60 tys. zł. na wykonanie 3-ch projektów budowy hal sportowych w placówkach oświatowych naszej gminy oraz 850 tys. na wykonanie w roku 2016/2017 jednej hali sportowej typu lekkiego w Publicznej Szkole Podstawowej w Kolnicy. Jak wynika z powyższego w ramach posiadanych środków robimy wszystko, aby realizować zadania mające na celu poprawę warunków nauki, bezpieczeństwa uczniów jak i osób uczestniczących w procesach edukacyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 193-195)

2. Zgodnie z § 7 ust. 4 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny, szlaki komunikacyjne wychodzące poza teren szkoły i placówki zabezpiecza się w sposób uniemożliwiający bezpośrednie wyjście na jezdnię.

Przeprowadzone w dniu 20 maja 2016 r. oględziny wykazały, iż szlaki komunikacyjne wychodzące poza teren szkoły od strony głównego wejścia do budynku oraz bocznego wejścia od strony boisk sportowych nie były zabezpieczone w sposób uniemożliwiający bezpośrednie wyjście na jezdnię.

(dowód: akta kontroli str. 155, 163)

Dyrektor wyjaśniła, iż bariery zabezpieczające były zamontowane, jednak na czas remontu nawierzchni ulicy Morcinka zostały zdemontowane.

(dowód: akta kontroli str. 164)

3. W myśl § 9 ust. 2 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny, sprzęty, z których korzystają uczniowie dostosowuje się do wymagań ergonomii. Przeprowadzona na zlecenie NIK kontrola PPIS wykazała, iż 62 uczniów z siedmiu oddziałów (13% z objętych badaniem) korzystało z mebli niedostosowanych do ich wzrostu.

(dowód: akta kontroli str. 134-135)

Dyrektor wyjaśniła: *Od momentu objęcia stanowiska dyrektora szkoły, tj. 1 lipca 2014 r. sukcesywnie wyposażam sale lekcyjne w meble szkolne odpowiednie do wzrostu dzieci. Dotychczas zakupiono meble regulowane (ławki szkolne i krzesła) do dwóch sal lekcyjnych w tzw. „nowym skrzydle szkoły” z przeznaczeniem dla dzieci najmłodszych, gdyż uważałam, że tam potrzeby są największe. Z uwagi na ograniczone możliwości finansowe wymiana niedostosowanych mebli szkolnych jest rozłożona w czasie. Jednocześnie informuję, że system organizacji nauki w szkole odbywa się gabinetowo. Oddział po każdej lekcji zmienia salę, co utrudnia dostosowanie wysokości mebli do wzrostu uczniów. W najbliższym czasie zostaną zakupione zestawy mebli dostosowane do wzrostu uczniów.*

(dowód: akta kontroli str. 171)

4. Wyniki kontroli PPIS przeprowadzonej na zlecenie NIK w zakresie oceny stanu sanitarno-higienicznego szkoły wykazały również:

a) niesprawną wentylację mechaniczną w dużej sali gimnastycznej, brak wentylacji w WC dla dziewcząt przy małej sali gimnastycznej, co stanowiło naruszenie wymagań § 2 i § 9 ust. 1 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny,

b) niewłaściwy stan sanitarno-techniczny ścian w dużej sali gimnastycznej (na wysokości balkonu ściany brudne, z odpryskami farby i łuszczącą się farbą), co stanowiło naruszenie wymagań § 2 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny oraz art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi²⁷,

²⁷ Dz. U. z 2013 r. poz. 947 ze zm.

c) niewłaściwy stan sanitarno-techniczny ścian w magazynie warzyw, w magazynie jaj, ściany zniszczone, miejscami ubytki farby, co stanowiło naruszenie wymogów ujętych załącznika II, rozdziału I, ust. 1 rozporządzenia (WE) 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie higieny środków spożywczych²⁸,

d) niewłaściwy stan sanitarno-techniczny sufitu w kuchni, nad pochłaniaczem zapachów, sufit zniszczony, widoczny zaciek, co stanowiło naruszenie wymogów załącznika II, rozdziału II, ust. 1, lit c rozporządzenia (WE) w sprawie higieny środków spożywczych.

(dowód: akta kontroli str. 135-136)

Dyrektor wyjaśniła: *Usterka wentylacji mechanicznej w dużej sali gimnastycznej dotyczyła uszkodzonych bezpieczników. Nieprawidłowość została usunięta w trakcie kontroli. Nie potrafię wyjaśnić braku wentylacji w pomieszczeniu WC dla dziewcząt przy małej Sali gimnastycznej. Wentylacja mechaniczna zostanie wykonana do 31 sierpnia 2016 r. Niewłaściwy stan sanitarno-techniczny ścian w dużej sali gimnastycznej, magazynie warzyw i jaj oraz sufitu kuchni spowodowany bieżącym użytkowaniem powyższych pomieszczeń zostanie usunięty poprzez oczyszczenie powierzchni i pomalowanie do 31 sierpnia 2016 r. W szkole na bieżąco malowane są pomieszczenia, jednak z uwagi na obecność dzieci tego typu prace mogą być wykonywane tylko w okresie ferii i wakacji. W czasie ferii zimowych tego roku zostały pomalowane pomieszczenia, które wg mojej oceny w pierwszej kolejności wymagały poprawy. Dalszy tok prac odbędzie się w okresie wakacyjnym.*

(dowód: akta kontroli str. 171-172)

5. W myśl art. 4a ustawy o systemie oświaty szkoły i placówki zapewniające uczniom dostęp do internetu są obowiązane podejmować działania zabezpieczające uczniów przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, w szczególności zainstalować i aktualizować oprogramowanie zabezpieczające.

W trakcie przeprowadzonego w dniu 29 kwietnia 2016 r. sprawdzenia skuteczności zabezpieczeń dostępu do treści niepożądanych stwierdzono, iż jeden (z 36) komputer usytuowany w pracowni nr 8 nie posiadał ww. oprogramowania, w związku z czym umożliwiał dostęp do takich treści. Administrator sieci wyjaśnił, iż brak oprogramowania „Opiekun ucznia w internecie” wynikał z faktu konieczności naprawy tego komputera. Po dokonanej naprawie przeoczono fakt, iż nie zawiera on ww. oprogramowania.

(dowód: akta kontroli str. 123-125)

Dyrektor wyjaśniła: (...) komputer, którego dotyczy nieprawidłowość, z uwagi na awarię znajdował się w naprawie, która wymagała przeinstalowania systemu operacyjnego. W związku z powyższym wymagał ponownego zainstalowania oprogramowania m. in. zabezpieczającego dostęp do treści niepożądanych.

(dowód: akta kontroli str. 172)

Ponowne oględziny ww. stanowiska komputerowego przeprowadzone w dniu 20 maja 2016 r. wykazały, iż zainstalowano stosowne oprogramowanie, które skutecznie zabezpieczyło przed dostępem do treści trzech testowo wywołanych stron internetowych.

(dowód: akta kontroli str. 169)

---

²⁸ Dz. Urz. UE. L 139 z 30.04.2004, str. ze zm. - polskie wydanie specjalne: Rozdział 13 Tom 34, str. 319.

6. W myśl § 20 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny, pomieszczenia szkoły, w szczególności pokój nauczycielski, pracownia, pokój nauczycieli wychowania fizycznego oraz kuchnię wyposaża się w apteczki zaopatrzone w środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy i instrukcję o zasadach udzielania tej pomocy.

W wyniku przeprowadzonych w dniu 14 kwietnia 2016 r. oględzin stwierdzono brak apteczki w pokoju nauczycielskim.

(dowód: akta kontroli str. 126-129)

Dyrektor wyjaśniła: *Szkoła wyposażona jest w apteczki z materiałami pierwszej pomocy montowanymi na stałe w pomieszczeniach zgodnie z § 20 rozporządzenia MENiS z dnia 31 grudnia 2002 r., jak również dysponuje 6 apteczkami przenośnymi. W związku z powyższym apteczka przenośna, która powinna znajdować się w pokoju nauczycielskim została oddana do gabinetu pielęgniarki szkolnej. Powyższa nieprawidłowość została usunięta w trakcie kontroli. Pokój nauczycielski wyposażono w apteczkę z materiałami pierwszej pomocy zamontowaną na stałe w widocznym miejscu wraz z instrukcją udzielania pierwszej pomocy.*

(dowód: akta kontroli str. 171)

Ponowne oględziny w dniu 20 maja 2016 r. potwierdziły, iż w pokoju nauczycielskim umieszczono apteczkę wyposażoną w środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy i instrukcję o zasadach udzielania tej pomocy.

(dowód: akta kontroli str. 169)

7. Zgodnie z § 50 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny rejestr wypadków prowadzi dyrektor, a wzór rejestru został określony w załączniku nr 2 do ww. rozporządzenia.

W roku szkolnym 2015/2016 we wszystkich 12 przypadkach, rejestr wypadków nie zawierał wpisów dotyczących oddziału, do którego uczęszczał poszkodowany uczeń. Informacje te były wymagane we wzorze określonym w ww. rozporządzeniu.

(dowód: akta kontroli str. 116)

Dyrektor wyjaśniła iż brak wpisu dotyczącego oddziału nastąpił przez przeoczenie (informacje takie były natomiast zawarte w protokołach powypadkowych).

Ww. braki zostały niezwłocznie uzupełnione.

(dowód: akta kontroli str. 178, 196)

Ocena cząstkowa

W Szkole podejmowane były działania w celu zapewnienia uczniom bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu, jednak nie były one w pełni skuteczne, co w szczególności dotyczyło stanu nawierzchni placu przed głównym wejściem do szkoły oraz terenu zlokalizowanego w sąsiedztwie boisk. Uczniom zorganizowano bibliotekę, świetlicę oraz opiekę przedlekarską, jednak nie wyposażono pokoju nauczycielskiego w apteczkę z materiałami pierwszej pomocy. W jednym przypadku nie zabezpieczono komputera, podłączonego do internetu i udostępnionego uczniom przed dostępem do treści, które mogły stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju. Uczniom zapewniono możliwość pozostawienia w Szkole części podręczników i przyborów szkolnych oraz prawidłowo zorganizowano warunki pobytu uczniów klas I-III. NIK pozytywnie ocenia działania podjęte przez Szkołę na rzecz lekkich tornistrów jednak kontrola PPIS wykazała, iż wystąpiły przypadki, w których waga tornistrów przekraczała 15% masy ciała ucznia. Kontrola PPIS wykazała również przypadki m.in. nieprawidłowego utrzymania higienicznego stanu ścian i sufitów w sali gimnastycznej i kuchni oraz niedostosowanie wyposażenia do wymogów ergonomii.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o *Najwyższej Izbie Kontroli*²⁹, wnosi o:

1. Uwzględnienie przy sporządzaniu planów zajęć dydaktyczno-wychowawczych na kolejne lata szkolne, w możliwie najpełniejszym zakresie, zasad higieny pracy umysłowej.
2. Zabezpieczenie szlaków komunikacyjnych wychodzących poza teren Szkoły w sposób uniemożliwiający bezpośrednie wyjście uczniów na jezdnię oraz zapewnienie równej nawierzchni placów na terenie Szkoły.
3. Zapewnienie wszystkim uczniom mebli dostosowanych do wymogów ergonomii.
4. Doprowadzenie do usunięcia pozostałych nieprawidłowości stwierdzonych przez kontrolę przeprowadzoną przez PPIS.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o *NIK* kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury *NIK* w Opolu.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o *NIK* proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Opole, dnia 30 czerwca 2016 r.

Kontroler
Jarosław Pałęga
specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu

Dyrektor

.....
podpis

.....
podpis

²⁹ Dz. U. z 2015 r. poz. 1096 oraz z 2016 r. poz. 677, dalej: ustawa o *NIK*.

